

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland**Datum ingekomen vragen** : 5 mei 2023**Datum GS-besluit** : 30 mei 2023**Vragen nr. 31**

Vragen van **mevrouw R. Alberts** (SP), **mevrouw drs. I.M. Haas MA** (Partij voor de Dieren), **Statenlid A. Gielen** (GroenLinks) en **mevrouw A.J.C.E. Strens MSc** (D66) over Zandwinning IJsselmeer

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 5 mei 2023 door de leden van Provinciale Staten, **mevrouw R. Alberts** (SP), **mevrouw drs. I.M. Haas MA** (Partij voor de Dieren), **Statenlid A. Gielen** (GroenLinks) en **mevrouw A.J.C.E. Strens MSc** (D66), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Op 18 april jl. is een position paper binnengekomen over de voorgenomen zandwinning in het IJsselmeer door de Rijksoverheid. De opstellers hiervan zijn: It Fryske Gea, Aksjegroep Murns/Aldemardum, Natuurmonumenten, Stichting Gaasterlân Natuerlân, IJsselmeervereniging en Vogelbescherming Nederland.

Gezien de risico's die zandwinning met zich meebrengt voor de natuur- en waterreserve functies van het IJsselmeer, stellen wij de volgende vragen.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN**Vraag 1:**

De minister heeft besloten het milieuonderzoek (m.e.r.) te beperken tot zandwinning in het IJsselmeergebied en geen alternatieven te overwegen.

Is GS op de hoogte van dit besluit van de minister? Is GS bij dit besluit betrokken geweest en zo ja op welke manier? Zo ja, heeft GS ook tegen dit besluit geageerd?

Antwoord 1:

In het Bestuurlijk Platform IJsselmeergebied (BPIJ) van 8 april 2022 zijn BPIJ-leden waaronder de gedeputeerde vanuit Noord-Holland geïnformeerd over het voornemen van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) om te komen tot nieuw zandwinbeleid. Dit voornemen (geen besluit) van IenW is niet in GS behandeld. Een beleidsontwikkelingsproces is voorzien door IenW met diverse onderzoeken en participatiemomenten, waarbij de planning is dat de minister na dit proces in 2025 door middel van een besluit de nieuwe Zandwinstrategie IJsselmeergebied 2025-2050 vaststelt.

Voor dit voornemen wordt nog een plan-milieu-effectrapportage (plan-mer) opgesteld. Een plan-mer is een uitgebreid milieuonderzoek met verplichte procedurestappen. Inhoudelijk onderdelen daarbij zijn onder meer Natura2000 en waterkwaliteit. Procedureel bestaat een plan-mer uit diverse stappen waaronder het vaststellen van reikwijdte en detailniveau van het onderzoek, het beschouwen van alternatieven en het ter inzage leggen van het MER. Hoewel we geen formele rol hebben, zullen we worden betrokken omdat een deel van het IJsselmeergebied in onze provincie ligt. Onze verwachting is ook dat IenW de natuurorganisaties betreft.

Vraag 2:

Het IJsselmeer is Natura 2000 en RAMSAR-gebied. Volgens de auteurs van het position paper is zandwinning buiten de vaargeulen feitelijk daarom niet mogelijk. Veel opgaven komen in het IJsselmeergebied samen en staan onder druk, zoals waterkwaliteit, zoetwatervoorziening, waterafvoer en Natura 2000-doelen. Er is nieuw nationaal beleid voor de zoetwaterreserve. De zoetwaterreserve IJsselmeer kan niet worden gecombineerd met zandwinning vanwege de risico's van verzilting, vertroebeling en intoxicatie.

Is GS het met de indieners eens dat het belang van het beperken van risico's voor de zoetwatervoorziening en het belang van natuur groter is dan het belang van de zandwinning? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2:

Net als voor alle andere activiteiten in het gebied geldt dat zandwinning niet ten koste mag gaan van de zoetwaterreserve en de natuur. De zoetwaterreserve is een prioriteit voor het gebied zoals ook benadrukt in de Kamerbrief Water en Bodem Sturend dd. 25-11-2022. Het IJsselmeer is inderdaad een aangewezen Natura 2000 en RAMSAR gebied. Voor nieuwe activiteiten die niet passen binnen het beheerplan IJsselmeer moet daarom met een passende beoordeling worden bekeken wat de gevolgen zijn voor de natuurwaarden van het gebied. Ook de plan-mer zoals beschreven bij de beantwoording van vraag 1 zal deze onderwerpen beschouwen.

Verder willen we u wijzen op de door IenW geformuleerde doelstelling van het op te stellen nieuwe beleid: "hoe zandwinning kan bijdragen aan de gebiedsdoelen en daarmee ondersteunend is aan de kwaliteit van het IJsselmeergebied".

Vraag 3:

In hoeverre gaat er in de milieueffectrapportage rekening worden gehouden met de nieuw te bouwen sluis in Kornwerderzand? Zo ja, hoe dan? Zo nee, wat zijn de gevolgen van het uitdiepen van de vaargeul Urk-Kornwerderzand samen met de zandwinning in het IJsselmeer voor het Natura 2000 gebied?

Antwoord 3:

In het algemeen geldt dat in de plan-mer rekening moet worden gehouden met de autonome ontwikkeling in het gebied, dus ook de aanleg van de nieuwe sluis bij Kornwerderzand.

Vraag 4:

Hoe passen de voorgenomen plannen voor zandwinning in het IJsselmeergebied binnen de ambities van de Omgevingsvisie (o.a. natuurinclusief ontwikkelen) en de hoofdprincipes van de Kustvisie Noord-Hollandse IJsselmeerkust (o.a. versterking biodiversiteit en bescherming zoetwatervoorraad)?

Antwoord 4:

Hoewel de genoemde provinciale visies geen wettelijke doorwerking hebben op de rijksoverheid, wil lenW wel dat het nieuw te ontwikkelen zandwinbeleid in overeenstemming is met relevant beleid van de provincie.

Vraag 5:

Een van de hoofdtaken van de provincie is bescherming van natuur. In 2021 is een motie aangenomen waarin GS werd opgeroepen om zich te verzetten tegen natuurbelastende activiteiten in een ander N2000-gebied, namelijk de Waddenzee.¹ Zandwinning in dat gebied is ook al jaren verboden, omdat het schadelijk is.²

Is GS bereid met de minister in gesprek te gaan om de voorgenomen zandwinning in het IJsselmeer te voorkomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5:

Zoals ook in de beantwoording van vraag 1 is toegelicht is het beleidsontwikkelingsproces pas

---

¹ <https://www.waddenzee.nl/themas/overige-themas/zand-en-schelpenwining/zandwinning>;

² <https://noordholland.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/fc069e10-3fbb-4026-96a8-8d6b4842c391>

net opgestart en zullen de genoemde onderwerpen worden beschouwd in de plan-mer. Daarom zijn wij nu niet bereid met de minister in gesprek te gaan.

Wij wijzen er voor de duidelijkheid op dat uiteindelijk de minister een besluit hierover neemt; de minister is bevoegd gezag.